

Mõnuga tehes sünnivad Paide õpetajate duo parimad tööd

Merili Nikkolo,
Järva Teataja reporter

Paide Gümnaasiumi õpetajate duo Siiri Sitska ja Ivi Kuke õhtuste istumiste tulemusel on sündinud töid ja mõtteid, mis võivad üle-eestilisi võistlusi ja panevad ahhetama oma ala spetsialiste.

Pärast seda, kui Paide Gümnaasiumi klassiõpetajad Ivi Kuke ja Siiri Sitska olid 2005. aasta Käisi konverentsil oma esimest kohta väärt töö ette kandnud, tuli nende juurde Tallinna Ülikooli emeriitprofessor Inge Unt: „Issand, mida te seal Paides kõik teete!” Siiri Sitska vaatas talle imestunult otsa – mida nad ikka nii väga teevad, kõik teevad nii. „Kuule Kai, nad on enda arvates tavalised!” hüüdis Unt seepeale Kai Völlile, kes praegu töötab Mitme-Eestlaste Integratsiooni sihtasutuses keelekümbeluskuse õppevara ekspertina.

Siiri meenutab seda seika naerdes, sest tõepoolest ei saa nad Iviga aru, mida erilist nad võrreldes teiste õpetajatega teevad.

Käisi võistlusel alati esikoht

Midagi erilist peab nende töös siiski olema, miks muidu tulevad üle-eestilistelt tiheda konkurentsi võistlustelt head kohad. Käisi seltsi kirjutiste võistlustelt on nad toonud koju kolm esikohta, viimane küll juba nelja õpetaja ühistöö eest. Tänavu sai Ivi Kukk kogunisti Käisi preemia, mida antakse igal aastal välja ainult kaks.

Ivi ütleb, et Käisi seltsi avastasid nad Siiriga enda jaoks kuus aastat tagasi. Mõlemad õppisid parajasti magistriõppes – miks mitte osaleda. „Üle kahe aasta oleme esitanud töö ja iga kord saanud esikoha.”

Esimene töö käsitles klassijuhataja rolli. 2005. aastal kirjutasid nad kodukoha väärtustamisest õppes ja kasvatuses. „See oli puhtalt meetodiline materjal,” selgitab Ivi. „Püüdsime väga uudseid lahendusi välja pakkuda, näiteks kuidas saab kodu õppesse kaasata.” Siiri lisab, et kõik, mis nad välja töötasid, olid nad ise klassis ära proovinud.

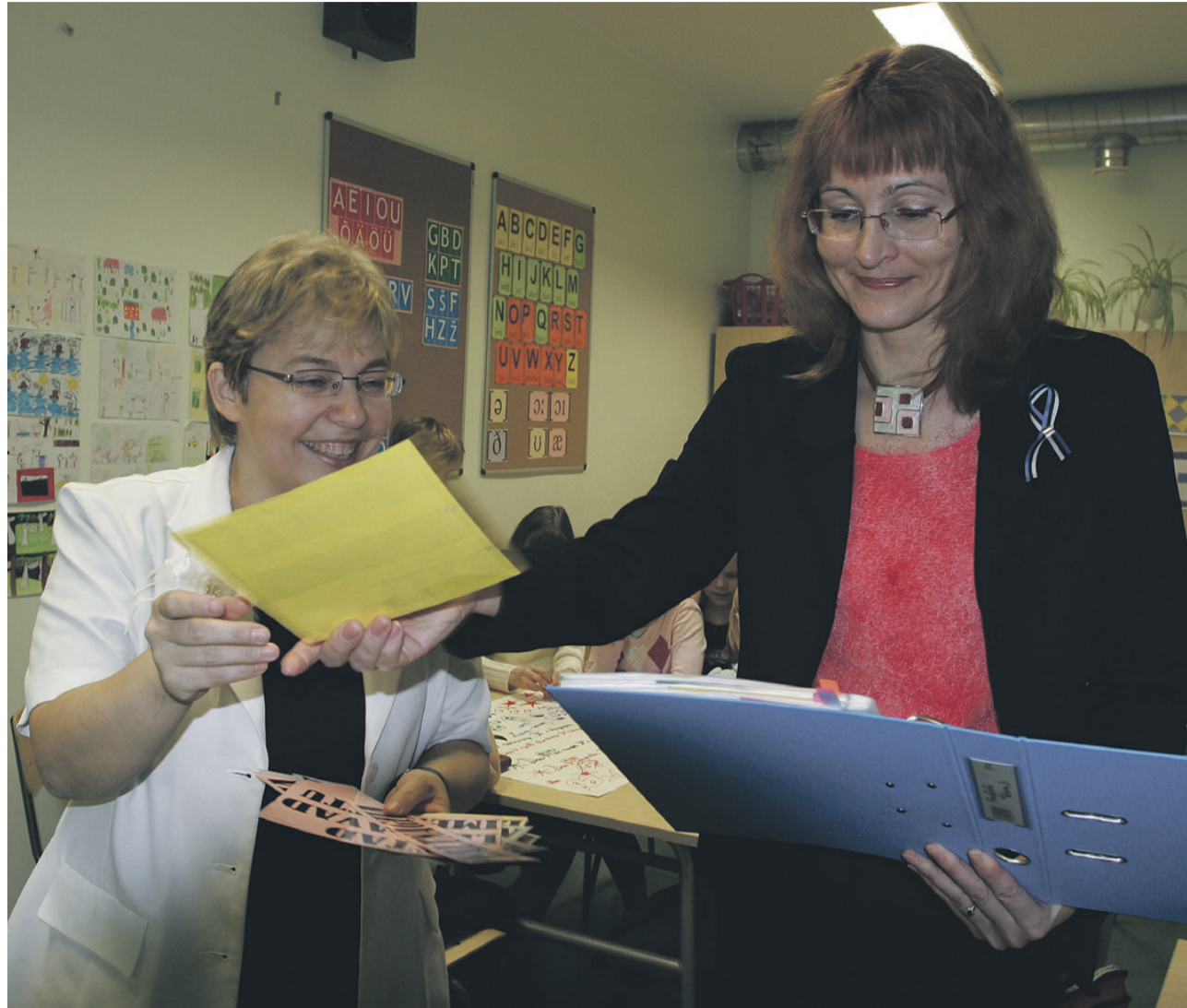
2007. aastal nelja õpetaja peale tehtud töö kandis pealkirja „Avastamisrõõmu ning lugemislustiga toas ja õues”.

Üheskoos on Ivi ja Siiri saanud projektipauna projektikonkursil kolmanda koha ja pälvinud Miksikesse harjutuste koostamise võistlusel tunnustuse.

Ivi märgib, et kõik kohad ja tunnustused on olnud üllatuslikud. „Kui oleme töö valmis saanud, ei ole me osanud hinnata, mis selle tugevus on. Võitu pole küll osanud ennustada.”

Kooli parima tiimi nominent

Edukas õpetajate duo on kindel, et eraldi tööd tehes neil selliseid saavutusi ette näidata ei oleks. „Mina küll ei taha sellist tööd ükski teha. Kui endal tuleb tüdimus, siis teisel ei ole

Siiri Sitska (vasakul) ja Ivi Kukk on kindlad, et eraldi töötades neil selliseid saavutusi ette näidata poleks.

ANDRUS EESMAA (Järva Teataja) foto

seda, tööd saab jagada, ei pea üksinda poole ööni tegema.”

Tõsine koostöö sai kahe õpetaja vahel alguse siis, kui mõlemad läksid magistriõppesse. Tuli teha üsna palju grupitööd ja kolleegidena oli koostöö kõige mugavam. „Saime emmakumma kodus kokku ja käpuli maas tegime,” meenutab Siiri.

Ivi on praeguseks kraadi kätte saanud, Siiril on ainult lõputöö kaitsmata.

Ühistöödes antakse alati hetke maksimum. „Nädal enne töö tähtaja kukkumist istume õhtuti koolimajas ja Ivi mees toob meile süüa,” räägib Siiri.

Tööde kirjutamiseks on palju ideid. Koostöö võlu ongi selles, et kui üks jääb puntrasse, aitab teine välja. Eduka koostöö tagab see, et inimesed ei solvu, kui nende ideesse kriitiliselt suhtutakse. „Paljudele ei saa kõike välja öelda, aga Ivi ma saan. Tema ütleb ka ise välja, et „see ei kõlba.”

Ivi sõnul on nad ka arutanud, et kelle ideid on rohkem valmistööse jõudnud, aga pole isegi selgusele jõudnud. „See on sümbioos. Õpetajate puhul on oluline leida kollektiivist üles inimesed, kellega sul on hea klapp, sest meeskonnatöö viib edasi.”

Kahe õpetaja vahelist sünergiat on märganud lapsedki. Ivi endised õpilased, kes õpivad juba kümendas klassis, esitasid Siiri ja Ivi Paide Gümnaasiumi aasta tublimate ja parimate valimisel aasta tiimi kandidaadiks. „See oli meile tõeline üllatus.

Põhjendus oli, et teevad nii palju asju ja jõuavad isegi tunde anda,” on Siiri ja Ivi rõõmsad.

Õpetajad on kindlad, et lisatöö kaudu arenevad nad ka ise. „Kui olime seda tööd kolm-neli aastat teinud, märkasime, et oleme kasvanud,” ütleb Siiri.

Suure kiituse osaliseks said nad sügisel toimunud Järvamaa hariduskonverentsil, kuhu neid paluti rääkima emotsionaalsest intelligentsusest.

Laps võib küsida ja kogeda

Oma igapäevases õpetamistöös lähtuvad Siiri ja Ivi märksõnadest, nagu emotsionaalne intelligentsus ja sotsiaalne kompetentsus. „Meie põhimõte on arendada isiksust, aine on kõigest selle vahend,” selgitab Ivi. „Ükskõik kuidas laps omandab aineoskused, tööturule minnes peab ta oskama oma nõrkusi tajuda ja nendega tegeleda.”

Praktikas tähendab see seda, et klassis arutatakse kõik olukorrad lõpuni läbi. Näiteks kui Siiri matemaatikatanis vastab keegi valesti, räägitakse täpselt, miks viga tuli. Siiri sõnul on oluline, et lapsed julgeksid küsida ja saaksid aru, et valesti vastamine on normaalne, ikka juhtub.

Lastele selgitatakse ka, et õpetaja ei ole jumalus, vaid ainult teadmiste vahendaja. „Ma olen neile öelnud, et mingil ajal kasvavad nad minust üle,” räägib Ivi. Lisaks on neil kindel eesmärk lapsed ära rikkuda ehk õpe-

tada neid kriitiliselt mõtlema. See tähendab luba küsida, miks tehakse midagi just nii.

Ivi sõnul oli ehe näide selle kohta klassis tekkinud konflikt, kui muidu kenad ja armsad lapsed hakkasid iga asja peale tegema „hmm”.

Suure ja väike algustähe mängus oli vaja neil kirjutada umbes 80 sõna, pool tundi oli aega. „Üks käratas mulle: „Elu lõpuni kirjutatan neid sõnu siin.” Teine ütles, et eesti keel peab olema suuline tund.” Ja kuna lastel on vaja kõike proovida ja kogeda, tegi Ivi järgmise tunni ainult suulise, mille peale lapsed jõudsid järeldusele, et see neile ka väga ei sobi.

„Aga lapsel oli õigus küsida ja vastu hakata.” Siiri lisab, et lastel on lubatud õpetajale ka vastu vaielda, kuid viisakalt.

Ivi sõnul väärtustavad nad väga isiksust. Soe suhe lastega on oluline. „Kui arenguestluste kaudu tean lapse tausta, on hea talle tunnis läheneda: kuule, sul on kodus kass, räägi, mis ta eile tegi. Kui õpilane näeb, et sa hindad teda inimesena, hakkab ta sind armastama.”

Ivi lausus, et tunnis lähtuvad nad Käisi põhimõttest: mida rohkem saab kõigi meeltega haarata, seda parem.

Mis on Siiri ja Ivi eduresepti salakomponent? „Võtame mõnuga,” lausus Siiri. „Julge pealehakkamine, erinevate võimaluste otsimine, hea koostöö,” kinnitab Ivi. „Tuleb leida avatud uksed ja neist julgelt sisse astuda.”

Ivi Kuke ja Siiri Sitska ühistegemised

Esinemised

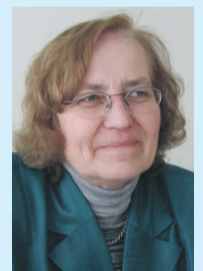
- Ettekanded võistlustöödest Johannes Käisi seltsi konverentsidel 2005. ja 2007. a.
- Ettekanne projektist üleriigilise õpiprojektide konkursi „Projektipaun” konverentsil 2006. a.
- Projektide tutvustamine rahvusvahelisel Euroopa uuendusmeelsete õpetajate foorumil Tallinnas 2006. a.
- Ettekanne „Õppimine ei pea olema igav” Põltsamaa Ühisgümnaasiumi hariduskonverentsil „Õpetaja roll koolis” 2007. a.
- Ettekanne „Emotsionaalse intelligentsuse arendamise vajalikkusest ja võimalikkusest” Järvamaa hariduskonverentsil „Väärtuste kujunemine ja inimese moraalne areng”.

Võistlustööd

- J. Käisi seltsi ja haridusministeeriumi kirjutiste võistlused. 2005. a I koht – „Kodukoha väärtustamine õppes ja kasvatuses”. 2007. a I koht – „Avastamisrõõmu ning lugemislustiga toas ja õues” (töö tehti nelja õpetaja peale).
- Tiigrihüppe korraldatud Projektipauna projektikonkurs 2006. a, III koht – projekt „Looduse abistav käsi”.
- Miksikesse harjutuste koostamise võistlus 2006. a, tunnustus – 12 harjutusest koosnev komplekt; 2007. a, tunnustus – komplekt „Tunne Eesti-maad”.

Metoodilised materjalid

- Projektiõppe projektid.
- Miksikesse õppekeskkonna harjutused.
- Üleriigilised võistlused Miksikesse õppekeskkonnas: „Risti ja rästi läbi lastekirjanduse”, „Muinasjutte tegelased”, O. Lutsu „Kevade”.

ENE SILVIA SARV,
TLÜ kasvatuseduste instituudi kasvatusfilosoofia lektor, Siiri Sitska ja Ivi Kuke magistratöö juhendaja:

„Siiri ja Ivi on väga tugevad ja humaansed isetegijad. Mina julgema oma lapselapsel iga kell nende õpetada anda. Ja suuremat kiitust ei saa ma õpetajana öelda.

Nad on mõlemad võimelised uurimistöös ka õpetaja, kes ei ole selleks võimeline, ei saa olla objektiivne. Mille järgi ta otsustab? Siniste silmade järgi?

Nende haridustaust on traditsioonilisest tunduvalt laiem. Siiri tegi läbi nelja ja poole aastased humanistliku pedagoogika kursused, mida vedasid üle maailma tuntud Waldorf-koolide õpetajad, Ivi visuaalse mõtlemise kursused. Nad on oma vaatevälja ja kasvatusparadigmat laiendanud.

Siiri emotsionaalse intelligentsuse uurimise projektile ma Eestis praegu võrdset ei tea. Ja olen selles vallas toimuvaga üsna hästi kursis.”

Õpetajate Lehes avaldatud artiklid on autoriõigusega kaitstud teosed.

Toimetuse jätab endale õiguse vajadusel kaastöid lühendada. Toimetuse ei tagasta kaastöid.

Lehes ilmunud fotode ja kirjutiste reprodutseerimine, tõlkimine, edastamine ja teistes väljaannetes avaldamine ilma SA Kultuurileht loata on keelatud.

Peatoimetaja: TIIA PENJAM.

Üldinformatsioon, reklaam: MARJU VEIKAT 683 3110. Faks: 683 3111. Levi: Expresspost 666 2535.

Aadress: Voorimehe 9, 10146 Tallinn. E-post: artikkel@opleht.ee. Internetiaadress: http://www.opleht.ee/.

Toimetajad: KRISTI HELME 683 3112, VIRVE LIIVANÖMM 683 3114, ANU MÖTTUS 683 3119, ÜLO TIKK 683 3116, SIRJE TOHVER 683 3120, RAIVO JUURAK 683 3117, KARL KELLO 683 3118. Keeletoimetaja: PIRET KLAUS 683 3121. Arvutitlaku, korrekatuur: ANNE RUMMO 683 3122.

VÄLJAANDJA: SA Kultuurileht, Voorimehe 9, Tallinn.

TRÜKK: AS Kroonpress, Tähe 133, 51013 Tartu. Tellimise indeks 69783.

TOIMETUSE KOLLEGIUM: Jaak Aab, Kaidor Damberg, Mati Heidmets, Janar Holm, Lehte Jõemaa, Martin Kaasik, Veronika Kalmus, Birute Klaas, Peeter Kreitzberg, Agu Laius, Krista Mägi, Agu Ojasoo, Sven Rondik.

ISSN 1406-6319

9 771406 631006